

درعليه دة غلطة ده **آر وولك** غزى دى اداره خانه مسته
Նամակ կամ որ եւ զգուշացնէր պէտք է ուղղել
ԱՐԵՎԵԼԿԱՆ ՕՐԱԲԵՐԹԻ
ԽՐԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
ՊՈԼԻՍ, ՂԱՅԱՐԻՍ, ՆԵՐԱՏՈՆԿԵԱՆ ԽԱՆ
Les Annonces sont reçues
à la Direction du Journal "ARÉVELK",
Galata, CONSTANTINOPLE
20 ՓԱՐԱ 20 Զ

ԱՐԵՎԵԼԿԱՆ

ՕՐԱԲԵՐԹ

ԱԶԳԱՅԻՆ, ԳՐԱԿԱՆ Ի ԳԱՂԱԳՐԱԿԱՆ

ՌԱՅՈՒՆԱՐԿԱՐԴՈՒԹԻՒՆ

Պայտը եւ գաւառներու համար տարեկան 140 դրո.
» » » » վեցամսեայ 70 »
» » » » եռամսեայ 40 »
Օտար երկիրներու համար տարեկան 40 ձեֆ.
» » » » վեցամսեայ 20 »
Դրամի փոխարէն փոստայի փող կ'ընդունուի, 115
դրոսի փողը 100 դրոսի հաւանով:
Տնայական Թղթատարի ծախքի զինքնագրութիւնը:
Մանուցման համար պէտք է դիմել ուղղակի
խմբագրատուն:

20 ՓԱՐԱ 20 Զ

ԱԶ ՈՒ ԶԱՆ

ԳԱՂԱԳՐԱԿԱՆ ՈՐԱԿԱՆՈՑ

Երանուհի մայրապետ Յովհաննէսեանի
հիւանդանոցները, որու մասին կարծիք
ներքէ բաւական կը տարբերին, — պահ մը
որտեան խնդիր կը դարձնէր իրաւունքի
Գաղափարները որոշողը:
Երանուհի մայրապետ այսպէս աստիճան
ի վեր կը վարէր այդ հաստատութիւնը,
իրեն յատուկ եղանակով մը՝ որուն մէջ
հաշիւ, ճշգրտութիւն, եւ այլն երկրորդական
գործիքն աւելորդ բաներ մը նկատուած
էին, եւ որուն անկեղծութիւնը սակայն
ոչ ոք կ'ուզէր կասկածի տակ ձգել:
«Տոնա՛ ի՞նչ իմն կ'ընէր, կ'ընէր, եւ
զանի կը վարեմ իմ բնութեամբս հա-
մաճախ» ճիշդ ինչպէս որ տունն պիտի
վարէի» Եւ հոս ու հոն կ'ընէր, դիմում
մը մէկուն կ'ընէր, դիմում մը միւսին,
ստակ կը ճարէր, նոտերաւորներ կը գրե-
նէր, կը յօդներ, կը տընէր, ի տէր այդ
հաստատութեան որ բարեկշիւտակ Սրբոյնի
մայրապետ մահուանէն ի վեր իր ձեռք
կը մնար:

Մասնակարգութեան անհաշիւ այս
եղանակը սակայն, բնականաբար չէր
կրնար լաւ ելքի մը յանգիլ, ո՛րչափ ալ
անձնութիւնները, որչափ ալ զորոգու-
թեան եւ անձնութիւններու մասով
տարուելու ըլլար, Ամէն հաստատութիւն,
ամէնէն անհաշիւն սկսեալ մինչեւ ամէնէն
կարեւորը, որոյ պիտի ընէր, որոյ հա-
մաճախ միայն կրնայ վարուիլ: Դո՛ւս-
տատութեան վարիչը տարբերութիւն մը ըս-
կած միջոցին պէտք է դիմայ թէ ինչ
կարգի ընել նոյն տարին, ինչ կրնայ տա-
մաքիլ, վերջնական պէտք է վստահ ըլ-
լայ իր պիտիւններ վրայ, պէտք է շինայ
թէ ինչ հաստիքներ պիտի կրնայ զանգել,
եւ թէ բնականաբար ինչ համամասութիւն
պիտի տայ իր ծախքերուն: Այսպէս,
հաստատութիւնը կը գալիքի, երեւմտա-
քը կը խառնարուի, կանոնադրութիւնը
կը ցնդի կ'ընթացի: Եւ անգամ մը որ
հաստատութիւնը մը այդ վիճակին ենթար-
կուեցաւ, ալ խեղդ տես անոր:

Իր անձնութիւնները, իր ջանասիրու-
թեան մէջ, Երանուհի մայրապետ կ'երե-
ւայ թէ ըստ ստիճան չէր ունեցած այդ
տեսակետին վրայ մտածելու: Եւ կ'ուր
անհաշիւ կը կարծէր թէ իր աշխատութիւնն
ու կամը կրնայ մինչեւ վերջը բարեա-
րութեան հասնել մը առաջ բերել զգալի
Որոշումը, թէ իր դիմումներուն շնորհիւ
կրնայ մինչեւ ուղիւս աստիճան հաս-
տատութեան ամէն կարգի պէտքերը՝ ո-
րոնք շատ բազմակողմանի ու մասնաւոր
շատ ալ բազմապատկեր չէին ինքին:

Երանուհի մայրապետ շատ ուշ միայն
հասկցաւ թէ ո՛րչափ սխալ է իր բուն
ձառնը: Բայց արդէն իսկ զորքը գործէն
անցած էր, եւ հաստատութեան ելու-
մուտը բոլորովին անկանոն հանգամանք
մը ստացած: Ան աստիճան, իր չփութեան
մէջ, ուղղակի Ս. Պատրիարքին դիմել,
եւ Ս. Պատրիարքին որոշումները իր
Պատրիարքաբանի երկու համակրելի դի-
ւանականները, Թէկան Բարթող եւ իս-
նապետեան Կարապետ Էֆէնյանները խնա-
մակալ կարգուեցան Գաղափարները որոշող
թիւն:

Աստիճան էր որ Պատրիարքաբանը
իր կարգին հասկցաւ թէ ինչն ալ շատ
անփութ զգուշած էր այդ հաստատու-
թեան մասին, որուն վրայ — ինչպէս ա-
մէն հաստատութեան — վերին հսկողու-
թեան իրաւունք մը ունի միշտ: Սրբնակի
համար երեւան ելաւ թէ հանդուգնաւ
Սրբուհի մայրապետի կողմադրելը՝ որ կրն-
ար մը Կարապետին իսկ է Գաղափարներ
որոշողին, տարբերութիւն ի վեր անգործա-
գործի կը մնայ, թէ այսպիսի աստիճան ի վեր
չեն յարգուի անոր տրամադրութիւնները:

«ԱՐԵՎԵԼԿԱՆ ԹԻՐԻՍՏԻ» (19)

ԲՈՂ - ՎԻՔԻՔԻՔ - ՄԱՐԳԱՐԻՔ

ՆԻՍԻՒ ՔԱՐԵԿԵՆԴԱՆԸ

2
—Ձեռն կարծեր որ հոգեբանի չլլայ,
եթէ ամուսնացող կրնար ձեռն դրած տար-
բերակ խոսքերը: Սակայն պիտի տեսնուի
ընելու այդ բանը, հակառակ իմ կամ-
քի, եթէ կրնայից աղբ խոսքերը, ըստ
Թոմ, արեւմտեան չեղանով մը:
Ին իր արժանապատուութեան պաշտ-
պանող անձի մը դիմելու տալու համար ինք-
զինքն, Թոմ յարգեց:
—Կը սկսուի, ինչի հետ այդպէս խո-
սեցի:
—Ինչպէ՛ս նախատած կ'ըլլամ ձեզ,
ըստ դիմելուդ աշխուժութիւն: Ձեռն ձեռ-
ն պիտի բան մը չեմ իմանալ որ վերադա-
ման նախափուլի գագաթնակէն: Ձեզ տես-
նել իմ միակ անհնազանդ է: Յանգամա՛ն

Լայտ այդ Կանոնադրութեան հաստատութեան
մայրապետը պէտք էր որ իրեն օժանդակ
ըլլեր իր նմանը, եւ անոնց նման միասին
ընէր մասնակարգական ամէն տնօրէնու-
թիւն: Այսպէս չէր ըլլար սակայն: Երա-
նուհի մայրապետ, իր ծայրայեղ աշխա-
տասիրութիւնը, իր կորովի կամը մէջ-
տեղ դրած, կ'առարկէր թէ ինք միմիայն
կրնայ տոկալ ամէն զգուշարութեան: Ի-
րողութիւնները սակայն հակառակը ա-
պացուցին:

Պէտք է ընդունիլ որ իր երեւմի
անփութութիւնը դարձանելու համար,
Պատրիարքաբանը շատ ամուր կերպով մը
փարցեալ գործին ինքնակալ Էֆէնյան-
ները տեղին վրայ քննութիւն կատարե-
լով սկսան միջոցներ խորհիլ որոշողին
կրնաւ աւելցնել կանոնադրութեան, եւ հաստիք-
ներ աղբիւրներ տեղափոխել համար: Սրբ-
նակի կողմէ, Երանուհի մայրապետի օժանդակ-
ներ ասանակելու զապալափարին ոյժ տուին,
եւ նոյն իսկ այդ մասին գրուեցաւ Թոմոս-
թո իմ աշխուժ ճարկ եղած մայրապետները
ճարեւտ համար, Անիքեւս: Էր. որ երկու
խնամակալները, Սրբուհի մայրապետի հետ
համատեղութեամբ պիտի կրնային ամէն բան
համարաւորել, եւ հաստատութիւնը ըստ
խանային վիճակի մը մէջ դնել, երբ
մայրապետին հիւանդութիւնը — թեկ-
եւսական ծանր կաթուած մը — վրայ
հասնելով ամէն հաշիւ խանգարեց:

Այլի՛ք օրը, այդ հիւանդութեան առ-
թիւ, խնամակալ Էֆէնյանները կրնային իրա-
ւունք զգացնել, եւ նոյն իսկ շատ հարեւան-
ցիք քննութիւն մը վերջ՝ անգամ մը ալ
համոզուեցան թէ հաստատութեան համար
որչափ օգտակար պիտի ըլլար օժանդակ
մայրապետներու գոյութիւնը: Երանուհի
մայրապետի հիւանդութեան ի վեր դրաց-
նացին ամուսնիները երեւել վրայ մնացե-
ան եղբի անխոր, եւ մասնակարգութեան
գործին ալ բոլորովին անկերպարան վիճակի
մը մասնաւոր:

Այդ վիճակը դարձանելու համար, խնա-
մակալ Էֆէնյանները հարկ եղած անփութ-
կան կարգադրութիւնները բերել են տեղին
վրայ, հաստատութիւն տնօրէն մը, պատ-
կաբար մը, եւ երկուքը միասին մասնա-
խնամու կարգելով որոշողին գոյութե-
անը որոնք կրնային կորսուիլ այդ իրա-
ւանքում մէջ:

Բայց կայ առաջարկ մը՝ զոր Թէկան
եւ իրաւաստեան Էֆէնյանը իրենց տեղի
կարգին միջոցաւ պիտի ներկայանան Ս.
Պատրիարքին, որուն մենք ալ մեր կողմէ
ոյժ կուտանք: Երանուհի, զորն աստիճան-
աբար, որոշողին տեղակալ-մայրապետ մը
նշանակելու առաջարկը՝ որ շատ անհի-
ստիքաբար պէտք է գործաւորու զանէ:
Երանուհի մայրապետ, հիւանդութեան
պատճառով, զորն աստիճան չէ կրնար
ձեռք անել հաստատութեան գործերը:
Եթէ երեւել տեղակալ-մայրապետ մը չը
նշանակուի, թէ՛ այդ գործերը երեւել վե-
րայ պիտի մնան, եւ թէ մասնաւոր խնա-
մակալ Էֆէնյանները չպիտի կրնան պէտք
եղածին պէս, եւ ասանց յապաղման ա-
ռաջ տանի որոշողին բարեկարգութեան
գործը՝ զոր անհաշիւ փոխանցուեցան իր
ձեռք տուած էին ասիէ տակ:

ԱՐԱՄ ԱՆՏՈՆԵԱՆ

Բ... երեսուն տարու կայ: Բարի եւ
ուղիւստ երեսնամարդ մըն է, բայց սա
միակ թիւութիւնը ունի որ ամէն աստի-
ճանի գինը մնայ: Գաւառացի իր աղբիւ-
նութիւններն մէկուն հետ ամուսնանալով՝
Բ... սա խնդիրը կ'ընէ իր կնոյն:

—Մէկ քան պիտի խնդրեմ ընել: Երբ
ծարաւ զգում գիշերը, արթնցուր դիւ-
—Բայց չեմ կրնար գուշակել թէ կ'ըն...
—Ուղիւստ աստիճան արթնցուր, որովհե-
տեւ միշտ ծարաւ եմ:

Իմն է, եթէ դուր շատ գեղեցիկ է:
Թոմ հարցնեց որ պէտք էր այնքան
խիտ վարուիլ այդքան կոնստանտ մար-
դու մը հետ: Դեռ այդ առաւել իսկ հա-
մալ կարկանդակ մը գրկած էր: Ուստի
մանկամարդ կ'ընէր կորով անգամ
ըր բուս:

—Աստիճան չեմ ընել, որովհետեւ
—Բարեկամ չեմ ընել, որովհետեւ
բաւը շատ խոշոր է, այլ ընկեր ըլլանք
իրար: Բայց զգուշացէ՛ք, չլլայ որ...
—Կը խոստանամ:

—Գործը կը քալէ, ըստ դերմոն-
մանով:
Յանկարծ թալելի ուրախ շարժում մը
ընելով, ըստ...
—Աստիճան կուտան կոր:
Տոմը, Լովընէն եւ պատն Քրայպի
ներս մտան օրիորդ Զարթիւններու, Յե-
մանի եւ Ժաքի ընկերակցութեամբ: Այս
վերջինը աչքերը խոշոր բացաւ,
—Ո՛ր կը գտնուէ՛ք, ըստ դերմոն-
մը, Ժամ մը եղաւ որ ձեզ կը փնտռէ՛ք:

ՅԻՇԱՏԱԿՆԵՐ

ՈՒՆՏԱԳՆԱՑՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

Հարաւային Թիւրքի բարձր դատաւ-
ներէն մէկուն վրայ, խիտ անտառներուն
մէջէն գուր ժայթքող ժայռերուն գործին
մէջ մնաւորան մը ձեփ ձեփով դարձել
ի վեր հաւատքի լոյս ու հաւատարմ կը
տեղայ իր շրջակայքը: Մէկ կողմէն մի-
շու Թիւրքի վեհ լեռներուն ու ձորերուն
խորհրդ, միւս կողմէն Արքիականի գե-
ղատեղ ձորերուն ներքերը ու անդին
մինչեւ Լոմպարտոյ բարձրը զայտնու-
ծալները, Երկու ամէնէն աւելի կաթիլի
երկիր՝ Իստիլա ու Աւարիա, երկու չափ
բարձր թիւրքի մը վեհակները իրենց շը-
ջակներով երկրապշտներն ու պաշտ-
պանականներն են անոր:

Պատմութիւնը, օ՛հ, բոլոր նմանոր-
նակ արձագանքներ ծագումը նոյնը չէ՛
միթէ, ո՛ր որ ալ ըլլայ, ո՛ր հաւատքի
մէջ ալ որ պատմութիւն:

Գաւառացիները առջին ձգած, հովու-
նի, անմեղ անոց չափ, լեռնային դաշտը
կը հասնէ օրին մէկը: Յոգնած, քրտած,
ժայռի մը շուրջն տակ կը մարտէ պահ
մը: ու ո՛վ հրաշք, զիմայի ժայռը լուսնի-
ղէն թողով մը կը շրջապատուի ու անոր
վրայէն Մար Աստուածածին իրեն կը
խօսի: «Գնա՛, բո՛ւ ժողովուրդդ որ մա-
տոււ եւ կանգնէ՛ հոս իմ անունէս: Դո՛ւս-
տոււ: ու որ անոր պաշտպանն ու օրնա-
կանը պիտի ըլլայ միշտ»:

Ու միանգամ մը կը բարձրանայ հոս
չընդ, փառաբար, չարան շարուն ու ի-
տաւորներ կու գան երկրապշտներ որո-
ւային ու Վանքի—Մանքո (Մուր լեռ)
կ'անուանեն զայն:

Անի՛ք ասոյն, զարեւի ի վեր, ամէն
տարի հազարներով կու գան Կերպիւս-
ման տունին: Տեսայ այդ ուխտագնա-
ցութիւններէն մէկը, զայն խառնեցաւ
այն արեւելի մէջ ու կենարեւ մէջ տա-
կաւին չտեսած ամէնէն վեհ տեսարանն
այն մէկուն ներկայ գտնուեցաւ: Դո՛ւս
թիւ թէ ո՛րքան գործուր է տակաւին
հաւատքը այդ ժողովուրդին մէջ:

Այն օրն ալ հազարներով եկած էին,
ու խոռոած հոս վարը՝ անդունդի նա-
նող խոր ձորին մէջ, Մուր լեռնի ոսկե-
ման, ալքերին յաւած զէպի վեր, ան-
համարձիք արեւի տալիս ծառայութիւն կը
օգտանէ, որ վերելքի նշանը պիտի տայ:
Անա՛, ոսկեւոր խաղը կը շրջու-
ղայ գրեթէ վրայ այնքան բարձր,
զանգակներու զոյաճիք ժայռէ ժայռ
գլորեւելով կու գայ կը հասնի մեղի ու մո-
գայանք թիւի մը շարունակ կարեւոր հա-
զարաւոր ձեռքեր կ'ընեն ու կ'ընեն
խառնու, զուրկներ կը խոտարին, ու
հազարներու կուրծքերը «Մանթա Մա-
նթա» խոռ, սարսնցող աղաղակ մը կը
բարձրանայ, կը հեռանայ... «Մարթա»
կը կրնան ժայռեր ու յարեւալ վեր կը
բարձրանանք լեռներէ:

Հնայն թափար կը կառուի. զա-
հանանքը զգեստաւորուած կ'առաջնորդեն
Ամէն օր իր աղօթագիրքը ունի, ու ա-
ռաջին ժայռին սկսած մինչեւ վերջինը,
պիտի աղօթեն ամէնքն ալ: Բա՛նաւային
սուր ձայնն է որ կը տուի նախ: արաշ
արաշ աղօթելը մը մէկ տունը կը կար-
գայ ալ շրջնոցած տակաւին ամենքը
միասնաբար նոյնը կը կրկնեն ու միշտ մի-
նեւնոյն խոռ, որոշողով, զամենեւնի ա-
ղաղակն է որ կը թնդացնէ օդը, նոյն
«Մանթա Մարթա» կը վերջացնէ աղօթ-
քի ամէն Մարթա ու «... Մարթա» կը
կրկնէ արձագանքը միշտ:

Չորս դիւ կը նայուի եւ կ'ուսումնա-
սիրմ չորսը գտնուող զէմպիքը: Իրքան
հեռու է եկած են անոնք, ուղիւստ եկած են
ու բոլորիկ ուղիւստ: Գիշեր ցեղեկ ժայռ
են անհոնք, անդադար ու ոչ մէկուն ե-
րեսին վրայ յոգնութեան նշան մը իսկ կը

Լիւսի եւ Արապիկա Հարթիլ զոյրեր,
քիւ մը խոն մնացած, իրարու հետ կը
խօսակցեն: Թեթեւ եւ բաց զոյր
զգեստներ հագած էին, որոնք շատ լա-
կը յարմարէին իրենց ոսկեւոծ մազերուն
եւ վարդապան մարմին: Լիւսի բարձր-
հասակ եւ զեղանի, մեծ ու ցուրտ աչ-
քերով, մասնաւոր հոգածութիւն մը ցոյց
կու տար իր քրոջ նկատմամբ: Կարծես եր-
կու զոյրերը երկ-երեւակ էին, այնքան ի-
րարու կը նմանէին, միայն իւր Արապիկա
տակի փայտեկ երեւոյթի մը ունէր: Մեր-
ման գագաթնագլուց կը դիտէր երկու զոյ-
րերը: Յեւրոն կարեկցութեամբ խօսել խօս
համակութիւն մը կը զգար Արապիկայի
նկատմամբ, որուն հիւանդութիւնը անու-
մեղ նկատուած էր բժշկներու կողմէ:

Յեւրոն դիտել արդարեւ ըլլաւ: Սրբու-
հիւստի միջեւ տեղի ունեցած խօսակցու-
թեան մը Յեւրոն հասկցաւ թէ Արապիկա
յոգնած կը զգար ինքզինքը:
—Տիկնիկ, երթանք ճաշելու, ըստ:

—Ժամ մը եղաւ որ ձեզ կը փնտռէ՛ք:

Նշարեւ, ամենքն ալ միեւնոյն եռանդով
ու հաւատքով աղօթուած առ ոչինք կը
համարեն յոգնութիւնը: Ամէն սեռ ու
հասակ ներկայացուցիչ ըլլալով նաեւքնը,
կրնային մեծամասնութիւն կը կառուին:
Հոս քովէս, հայ մը կը քալէ իր երկու
մասող զաւակներուն հետ: Երեք օր զա-
ւիր են ու կուգան իրենց ուխտը կատա-
րելու, ուսումը Աստուածամոր, որ իր սի-
րատուն կ'ընէ ու զաւակներուն մայրը ա-
ղաւթած է մահացու հիւանդութենէ մը:
Հոս քովէս մը անդին կայ մը, օրորով քա-
լած է, ու հիւս ալ անանի իր ոտը
քաշկուտով մինչեւ վեր պիտի ելլէ...
հաւատքը պարտք ու հաւատք ըլլալու
համար: Կոյրեր ալ կան որոնք թիւրեւ
ստանդարտ անգամ ըլլալով կ'ընեն ու
կ'ընեն լուսող մարմին լոյս խնդրելու ի-
րենց աչքերուն համար, ու ամէն անգամ
միեւնոյն խառնարն մէջ կը վարձադաճան,
անոնց արտունիք, անոնց իրենց հաւա-
քին մայիլ չափ զարեւել, ու կը վերաբը-
մին միեւնոյն ձախարակութեամբ յարժե-
տարին, միւս տարին... միշտ նոյն հա-
ւատքով, նոյն լուսող: Ամէնքն ետին
նեւ ի նեւ հաղին: Կրնան մեղ հետեւի
խուս մը անգամաւոր, ի ճեղ խեղան-
դաններ, որոնք իրենց յետուքին վրայ
քաշկուտով ձեռքերու յոգնութեամբ
այնպիսի ծաղկող պիտի ընեն, անոնք ալ
պիտի աղօթեն, անոնք ալ պիտի պաղա-
տին, անոնք ալ պիտի լուսան:

Չանգակներ կը զոյնարեն միշտ վերը,
հոս, վարը կ'արձգեն անդադար ու միշտ
նոյն արձագանքը, նոյն արտանմիկ «Մա-
նթա» կը հեռանայ, կը հեռանայ ու կը
մնային հեռաւորութեան մէջ:

Բաւական ճամբայ ըսած էինք, կըր
յանկարծ անոնք կանգ առաւ, վարեկանի
մը մէջ հազարաւոր ծուխներ ճեղքու-
նէին, ու այդպէս արեւին տակ զլաւար-
ծակալը՝ զարեւ, ժայռին, աւազին, կա-
նաչին վրայ խոտարեցան, ճամբուն վրայ
կանաչներու մէջ կարեւոր զարեւի մա-
տուր իր առջեւ: քանաւան ներս մտ-
միտակ ու վարեկան մը վերջը երեւցաւ:
Զարեւ մէջ, օրնած զուրկ զարեւի մը
ձեռքը: արեւից անող մաշտին վրայ,
օրնած, խաղաղութեւն ու անհրաժեշտ
րան, միշտ ծնկալու, ալքերին զուրկ
յաւած, երգեցին աղօթք մը, որմէ լեռները
խնդային, ժայռերն իսկ աղաղակեցան կար-
ման, ու «... Գիշերէն էլ յոյսու» կրկնեցին
անոնք ալ, երբ ամէնքը լռեցին:

Իրքան միտ ու վեհ մը տեսարանը:
Առաջին վիճակն էր անի. տասներեւ-
նան ան անոնք լեռնի կողին զոյնու-
ած, տասներեւ. առաւելութեան նուիրուած:
Ու մինչեւ վերջը չորսերեան վար-
կան մը իսկ աղօթեցին: Կարգացին, Կա-
րգացին, տասներեւ. մասնաւորութեան առ-
ջեւ: Ծնկալու, տասներեւ. անգամ անոնց
օրնութիւնը արեւն ու վեհ ժամանակ վե-
րելք մը ետք ոտը դրին ժայռի սեւին
վրայ: Հոս ալ ամէն բանէ

Ի Ն Ա Ր Դ Ի Խ Ի Թ Ե Ր

Ան՞ որ ո՞ր գործախուժեալ ունեցած ին վարդի խիտեթով (շարժանիկի ան շարժը) ի Բալիւկեթը. դո՞ւրեւ եր ոչ մէկ չափ, ո՞չ մէկ խոտաւոր այս խիթեթուն ճափ սաստիկ թեմով կը շնչէ մար չէր. Հնա՞նքը՝ ցաւեթուն սաստիկ մար չէ՞ր կրեայ ծափի, ո՞չ ո՞ր անկողինը մէջ Հանգրտա ընէր, շարժանի գլմովն կը Հանկոտի տաք պաղ քրթի՞ք կը թափե- ան կը հեծէ:

Արաւայի թեմով կը ծանցեցաւէր որ յայտ սակայն կեանքի թիւերը հիմա չափովոր օրակն երեւէ՞ զից հնդկաստանեցով Ձերանայի առա՞կ ակօղոք թփէ՞լ

[illegible]

Գ Ի Ի Ն Ա Ր Տ CUNARD

ՀԱՅԵՐԱՌԻՅԵԱՆ ՀՈԴԿԵՆԱԴԱՅԵՐ

Որք ամսոր երկու անգամ կը բանին
Լիվըրպոլի և Արեւելից վիշու.

Առաւոր	Բանու	Անուար	Բանու
Վէրեհա	1890	Սիլվանիա	3508
Արաքսեան	18900	Գաւառսոնիա	4341
Երաւի	12930	Վէրա	3229
Ագաթանիա	12030	Բապա	2945
Ալմանիա	8843	Բրիտիա	2936
Արարիա	8128	Սիրիա	2993
Բալթիա	8120	Սամարիա	2558
Երվա	7392	Լիւքսո	2181
Երաւի	7289	Նէպոլեոն	1614

ՀՈՐԴԿԵՆԱԴԱՅԵՐ
 յոլա յէ Սեյոր

Երկամեկ Երկու Երեք, Երեք, 6, 7, 8 Դուրս-
 Երեք Բարա Մուսաբաղա փողոց, 255

ԱՅՆԱԿԱՆՆԵՐ ԶԵՐԵԼՆԵՐՈՒՄԻՆԻՏԵԱՆ

Դրապէս ապա կէտին թէ պարտինք մեր շաշկեաներն աղայօք վիճակի մը հասնուի, որ իրենց ուսումնորեն ընթացող ստաթիկ յետքն իսրեանն օտարներու ներկայութիւնը խտրութեան մը ունենայ, պարզապէս երեսակայան ինքնութիւնը (utopie) մըն է, որուն անտի հերքամտութիւնն աւելի հիմառել է կենդանի զոհեանքներու եւս ինքնազոհման ընդհանրացում: Թող մեր աշակերտները գիտնան զի ուսարտութիւնը իրենք զանի մը ասիոյ Անգլիայ կամ Իրանիայ կենդանի, անոց աս բանը միշտն իրենց պահանջուի անտաքցել: Ինչպէս կը խնայուի, այս սիւրբները կը յանգի զոհեանք իրենք մը տալով աշակերտները — որոնք, որչա՜ր հաշուելու, օգտակար բան մը չեն տալիր — այն յոյժ փոքրութիւն աշակերտներուն, որոնք՝ նպատակարար պարսկաբնակներուն ընթացքէ պիտի կարենան յետոյ երթալ «քանի որ ամիս» անցընել օտար խօսիլ չեն: Բայց այս իսկ զոհեանք մըն է: Եւս կեցիր մը որ լեզուի մը օտարներու հարձակումն անցըցուց է՝ առանց զայն խնայելու, ինքն իրեկայ այն երկրորդ ուր իր լեզուն կը խօսուի, շատ անգիլ գեղատաղանտաւ է զան պարսի որ երեքք օտ. մնաստիքաւ է՝ այդ լեզուն: Այս առարկայութիւնը կրնայ յարակարծանալ (paradoxe) թուիլ — եւ անպակ զոյցն որդրարկացուցութիւն մը կը քանցէ անոր

փառսերն ընդհանրել տալու —, բայց փորձարկութիւնը կատարուել է ու կը կրկնուի ամէն օր: Շատ Անգլիացիները մընասն էլ իրենն առանց ֆրանսերէն մէկ բառ գիտնալու, այն ասոն ֆրանսերէն ի տալիքն, երբեմն գէշ, երբեմն ալ բաւական լաւ: Կան, զբ օրինակ, jockeyներ՝ որոնք բոլորովին գէշ ֆրանսերէն չեն խօսիր: Բայց երեսուստը Անգլիացի մը, որ քանի մը տարի ֆրանսերէն ուսումնասիրաւ ըլլայ Անգլիոյ մէջ ու մընասն երեկոյ «կատարաւորորոշուեալ» համար, յուսամտաւան պարտաւոր մըն է առ ուշին կը տալիս այլուս: Բացառութիւններ կան, բայց այնպիսի ասակաւիլ որ կրնայ ազդեալութ ըսուիլ թէ կը հաստատուն կանայնոր:

Ե. Համատեալի, ա՜նա թէ ինչպէս կարելի է ամփոփել կենդանի լեզուները դասական միջնորոշ ուսուցանելու արդիւնները: Աշակերտներուն մեծագոյն տարր չեն անցընել զոյցն ու բոլորովին մասշտաբիկ կ'սիրենք սովորեանաւ դասաւանդելը: Ոմանք, առանց տարբերուի կը ստանան սակայն ինչ ինչ ծանօթութիւններ, որոնք պիտի կրնան օգտակար ըլլալ իրենց: Յոյժ փոքրութիւն մաս մը կը յաղկուի իրապէս գիտնալու զոյցն, սակայն ի փոխարէն ա՜նչպիսի ճիշդեւուր կը զոհողութիւններու: Իր մարդը երեսուրեւ գիտնալ ունենալ իւրովի խառնուրդ թէ՛ արդեօք չատ առը

հետև ի՞նչ այնպիսիք ծանօթութեան մէջ որ, չնայած չստ զայտախմբելու եւ չստ հաճելու, այց վերջապէս կրնայ զանց տանելու:

7. Իրողութիւնը սա եւ թէ զգալական միջոցներով, չարտգրական միջոցներով միջակերը կը կայացանայ լոյրդորին մօտայ գրգռելու մը մէջ: Այդ միջոցներ ստղծելու ստ քննադատելի պիտի ըլլար, եթէ հպելը լսել մը չարտգրակու, յորինելու, սոս ըլլար: Մէկտեղ միջնայ մը դար իրենք՝ հեծանիւ մը շինել ստղծեցնելու մը հարցարար, սակեղ լաւ պիտի ըլլար անոր ազգավար մը սոս նախ անոր անդրդու-տան վրայ, քան թէ անոր ցուցնել քակ-տամ զանապաղ մասերու ու զայն վար-ցնելէ հետզհետէ շինելու, արու պրտու ակնկեր (vis, վիտա), էգ պտուտակները (crou, հիւսակա) ոտնադաւանը (pédale), ուղղեղներ (rayon), լնույտ անէջնէ իրենց լնուցիկ ազուցանելէ ինչպէս լնուցիկ լնուտեղադաւանութիւն չի կայ լնուցի մը տիրա-դաւան մը միջնայ մը լնուցիներ միջիւն-գլխուն ցուղեթիւն լնուցի մաղցկայնի լնուցի եւ կամ՝ եթէ կ'ուզուի իտանելու լնուցիակն ու մասուտակակ կարողութեան անկ եւ միտազնե լնուցի, լնուցիքը զարգացալ որու, կեպալով մը զայն գոր-ծակով ստղծեցնելու վրայ է: Յորինելու զարգանալով լնուցիակ բաղգրատանակ, մը

աւալեկերը կը գտնուի հեծանիւ մը ունե-ցող՝ լայն գործակող վրցող մարդու մը վիճակի մէջ: Յաղորդարար պիտի կրնանք անոր շարք մը գտնուի սոս զայորդկն (marcheur) գործունեութեան բաղգրատ-անու հեծանիւտորդկն (cycliste) գործ-ունեութեան վրայով, տունադաններու ու ժուլմէն, ուղղիւնի (guidon) յորինելու մէջ: Ինչ ինչ լնուցի կամ անուարկելն ծուլեկն, զապակն կամ անուարկելն (frein) ուղղութեան վրայով: Ո՛ւ անուար-կելն պիտի կրնանք անոր մաստաղացը ընել թէ ինչ լնուցի հեծանիւտորդկն, ա-նոր ուարդութիւնը զարգնել ստղծել լնու-րեւոր հեծանիւն վրայ ու անոր պիտի օգնելու կանանելու, զայն զերծ պանելով հալս զգծարարութիւններէ, ստղծարդկող մը նմանողութեան քայլերով, ուղղել սոս զանուցի՝ եղբ միայն եմ:

8. Եւսանողութիւն, իրօք ստղծ մէջ կը կայանալ լնուցի մը տիրանալու թաղա-քայտ զադանելը: Եւսանողութեան լնու-գան, ինքնազգրկել, անկարողութիւն մա-կանալն — չորդիւն մը ուր փորցրել հեծ-նուցի կը սովոր լր մայրեկն լնուցի, ա-նանք յորդանութեան, սանայ տանակն զանցի, ստանալ մտայնի չարիպանց ա-ր խառանգել: Միշտն իսկ կրնայ մէկ ա-ւելի լնուցիներ սովորել հեծանադիւն (simultanément):

(Եւսանակել)